

§ 4**Verksamhetsberättelse 2017 Kulturförvaltningen**

Dnr 1.1/130/2018

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) att godkänna och överlämna årsredovisning med bokslut 2017 till kommunstyrelsen
- 2) att hos kommunstyrelsen begära ombudgetering av 2,9 mnkr avseende investeringsmedel för basutställning och ombyggnation vid Stockholms stadsmuseum
- 3) att hos kommunstyrelsen begära ombudgetering av 1,4 mnkr avseende investeringsmedel för planering av Medborgarhuset och Asplundhuset
- 4) att kulturnämnden förklarar besluten omedelbart justerade

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2018-01-22

Sammanfattning

Verksamhetsåret 2017 innebar ökad närvaro av och tillgänglighet till kulturen i Stockholm. Det lokala kulturlivet i form av samlingslokaler stärktes och antalet besökare ökade. Fler barn tog del av kultur; utfallet på *Kulanpremien* blev 107 000 besök vilket är en ökning med 4 procent jämfört med 2016.

Liljevalchs öppnade året starkt. Med öppet sju dagar i veckan och en synnerligen professionell jury satte Vårsalongen nytt rekord med 86 834 besökare. Parallellt med fysiska besök har Liljevalchs ökat på sociala medier med över 17 500 besökare på Facebook. År 2017 blev ett nytt framgångsrikt år i Stockholm konsts nioåriga historia då 24 nya projekt startades och 27 färdigställdes.

Kulturskolan Stockholm har haft ett utmanande och utvecklande år och redovisar det bästa deltagarantalet någonsin med 16 858 i avgiftsbelagda elevplatser och 18 813 deltagare i avgiftsfri verksamhet. El Sistema Stockholm har under den aktuella perioden utökat sin verksamhet och har nu 1 692 elever och verksamhet i stadsdelarna Skärholmen, Spånga, Tensta, Farsta, Kista och Rinkeby.

Antalet besökare på Medeltidsmuseet har ökat med nära 9 procent och uppgår nu till 186 179 vilket är den högsta besöksiffran sedan museets tidiga historia på 1980-talet. Efter terrordåden på Drottninggatan samlades 131 digitala berättelser

in via en digital plattform. Stadsmuseets Instagramkonto ökar kontinuerligt och har nu närmare 14 000 följare.

Under året har drygt 10,3 miljoner besök gjorts hos Stockholms stadsbibliotek, såväl fysiska som digitala, vilket innebär att 2017 är andra året i rad med över 10 miljoner besök. Besöken på bibliotekets webbplats ökade med 4 procent under 2017 och antalet e-medielån steg med 14 procent. Under sommarperioden hade biblioteken ett ökat öppethållande om 333 timmar jämfört med tidigare år.

Det indiska temat blev en stor framgång under Kulturfestivalen med uppmärksamhet i internationell media. Festivalerna We are Sthlm och Kulturfestivalen blev publikt mycket positiva och än mer glädjande var den kraftiga minskningen av anmälda sexualbrott.

Ett Stockholm som håller samman

Särskilda satsningar på kulturstöd, lokalt kulturliv och lokalförvaltande organisationer utvecklar stadens kulturliv.

Kulturstrategiska stabens ökade fokus på lokalt kulturliv syns i resultaten. Fler lokala kulturarrangörer tar plats och erbjuder fler program för fler medborgare. Jämfört med 2015 har stockholmarnas nöjdhet med tillgången till lokal kultur ökat från 49 procent till 61 procent 2017.

Antalet deltagare/deltagartimmar i stadens samlingslokaler och hemgårdar har ökat med cirka 5 procent mellan 2016 och 2017. Totalt har elva nya skollokaler tillgängliggjorts för föreningslivet i nio skolor i sju stadsdelsnämndsområden.

Ett flertal satsningar på filmområdet löper enligt plan och förvaltningen har bidragit i framtagandet av Stockholms filmstrategi. Nya initiativ kring visningsplatser för kvalitetsfilm har fått stöd. En ny biograf etableras vid S:t Eriksplan. Särskild satsning på filmområdet visar att stödet ökat med 93 procent sedan 2014. Landstinget och förvaltningen har tillsatt en utredning i syfte att tydliggöra möjliga vägval gällande regional samverkan kring filmfrågorna.

Staben har bidragit till att Översiktsplanen innehåller kulturliv som ett allmänt intresse. Kulturlotsen mäklar samman fastighetsägare och kulturverksamheter omkring etableringar och omlokaliseringar. I Farsta etablerades under året ett produktionshus för konst, dans och annan scenkonst.

Vårsalongen slog rekord

Vårsalongen 2017 öppnade redan 10 januari i samarbete med AMF Fastigheter, denna gång på Malmskillnadsgatan 32. Med öppet sju dagar i veckan och en synnerligen professionell jury satte Vårsalongen nytt rekord med 86 834 besökare.

Parallellt med fysiska besök har Liljevalchs ökat på sociala medier med över 17 500 besökare på Facebook. I avsaknad av egna lokaler genomförde Liljevalchs under sommaren 2017 utställningen *Fokus Finland*, i en mäktig paviljong på Armémuseums gård. Utställningen rönt positiv kritik och drog drygt 10 000 besökare, samt fungerade som en del i Stockholms hyllning av Finland 100 år.

Den 1 november skedde återflytten av personal till gamla Liljevalchs och mitt i bygget presenterades tre utställningar: filmen *Lyubov – kärlek på ryska* av Staffan Julén och med scenografisk gestaltning av Ulla Kassius, *Spår* av ett pågående minne av Mikael Lundberg och porträtt av politiker och känt folk av Camilla Holmqvist.

År 2017 har varit ett nytt framgångsrikt år i Stockholm konsts nioåriga historia med 24 nya projekt och 27 färdigställda. Totalt hanterar avdelningen 120 projekt finansierade genom enprocentregeln, samt ett antal projekt genom riktade extramedel.

Kulturskola för alla

Kulturskolan Stockholm redovisar det bästa deltagarantalet någonsin för både avgiftsbelagd och avgiftsfri verksamhet med 35 671 deltagande. Med hjälp av finansiering från Statens kulturråd har avdelningen kunnat erbjuda avgiftsfri verksamhet på nya arenor för barn och unga som tidigare inte kommit i kontakt med kulturskolan. Några resultat:

- Ökat deltagande i den avgiftsbelagda kursverksamheten, årets avgiftsbelagda elevplatser blev totalt 16 858 st.
- Ökat deltagande i avgiftsfri verksamhet. Projektet Rum för skapande med finansiering från Statens kulturråd redovisar ett deltagarantal på 10 021 barn och unga.
- Måluppfyllelse att öka deltagandet till 9 procent i Rinkeby, Tensta, Skärholmen, Husby, Rågsved och Hjorthagen-Värtahamnen,
- Utökad El-Sistema undervisning med 400 elever. Totalt nådde El Sistema 1 692 elever och har etablerat undervisningen i en ny stadsdel, Farsta,

- Inkluderande kommunikation: Kulturskolans informationsbroschyr har översatts och finns nu tillgänglig på tretton språk, nya kanaler för marknadsföring har använts; Facebooksponsring, digitala stadstavlur samt digitala annonser i media.
- Fortsatt strategiskt arbete med jämställdhet mellan flickor och pojkar med hjälp av ”checklista för jämställda öppna hus och inkluderande verksamhet”, rutiner för att samla in könsuppdelad statistik i avgiftsfri verksamhet samt satsning på kurser i dans respektive slagverk för det underrepresenterade könet.

Under höstterminen har El Sistema arbetat systematiskt med att stärka de nya områdena för att ge hela verksamheten en tydlig och stark plattform. En del i detta har varit musikträffar med det professionella musiklivet i berörda stadsdelar och på Stockholms mest etablerade musikinstitutioner. Samarbetet sker även regelbundet med andra kulturaktörer som bibliotek och Kulturhuset.

Stadsmuseet bygger om – och tar plats

Stadsmuseet har varit stängt för ombyggnad under hela 2017 och öppnar åter portarna den 1 november 2018.

Publiken på Medeltidsmuseet har ökat med nära 9 procent och uppgick 2017 till 186 179 besökare vilket är den högsta besöksiffran sedan museets tidiga historia på 1980-talet. Av besökande skolklasser kommer 18 procent från Stockholms innerstad, resten från ytterstaden eller länet. Även 2017 förädrades Medeltidsmuseet med *Certificate of Excellence* från Trip Advisor, men fick också ett omnämnande från *Trip Expert* där ledande resemagasin utser Medeltidsmuseet som *2017 Experts' Choice Award*. Dessutom utsågs museet till "25 Best things to do in Sweden" av *Vacation idea*.

Stadsmuseet på plats - Östberga har inneburit att museets personal tillsammans med boende och verksamma har samlat in berättelser, fotografier och träffats i nålbindningskaféer, Öppna förskolan och Parkleken Backen. Arbetet resulterade i utställningen *Östberga, Östberga* som på vernissagen hade 300 besökare.

Bland övriga aktiviteter och resultat kan nämnas:

- Insamling av människors berättelser, föremål och fotografier efter terrordådet på Drottninggatan vilket resulterade i 130 digitala berättelser via en

digitalplattform.

- Stadsmuseets Instagramkonto ökar ständigt och har nu närmare 14 000 följare.
- Förlaget Stockholmia har i samband med publiceringen av Per-Anders Fogelströms tidigare outgivna ungdomsroman *Den okuvliga friheten* tagit fasta på civilkurage som tema för flera seminarier. Under Fogelströmåret noterades 49 000 besök på webben och 2 400 följare på Facebook.

Fortsatt höga biblioteksbesök

Under året har drygt 10,3 miljoner besök gjorts på stadsbiblioteket, såväl fysiska som digitala, vilket innebär att 2017 är andra året i rad med mer än 10 miljoner besök. Bidragande orsaker till den höga nivån är satsningen på meröppet i Sköndal och Telefonplan, generösare öppethållande under sommaren och ökade besökstal på bland annat biblioteket i Fruängen som flyttat in i nya lokaler. Stadsbiblioteket vid Odenplan hade 885 000 besök, vilket är det högst rapporterade antalet sedan nuvarande mätserie inleddes år 1997. Totalt gjordes 4,1 miljoner utlån och det är framförallt e-medier som visar den starkaste ökningen med 14 procent.

I slutet av 2017 hade e-boksläsarappen Bibblix laddats ned över 75 000 gånger med ca 1 000 användare per dag som tillsammans genomfört över 80 000 e-bokslån. Det rörliga biblioteket har fokuserat sin verksamhet både inom LUP-områden (lokal utvecklingsplan) men även i ytterstaden som helhet.

Evenemang året runt – och inte alltid förutsedda

Evenemangsavdelningens planerade verksamheter har fungerat mycket väl och enligt uppsatta mål. Kulturnatten och medborgarskapsceremonin förlöpte väl och lyckades över målen. Det indiska temat för kulturfestivalen blev en stor framgång med uppmärksamhet i internationell media. Resultaten för We are Sthlm och Kulturfestivalen blev mycket positiva, framför allt genom att antalet sexualbrott under ungdomsfestivalen minskade kraftigt jämfört med tidigare år. Året avslutades med stadens nyårsfirande i city. Drygt 50 000 besökare trotsade regnet och evenemanget förlöpte tryggt.

Avdelningen genomförde även oplanerade evenemang, två i samband med det tragiska terrordådet på Drottninggatan - "kärleksmanifestationen" på Sergels torg och - minnesstunden i Stadshuset. Den tredje var mottagningen av ishockeylandslaget efter deras VM-vinst. 97 evenemang under 189 evenemangsdagar har genomförts i Kungsträdgården varav evenemangsplatsenheten genomfört 57 evenemang i egen regi

och samproducerat nio, resterande var externa kundevenemang. Verksamheten gick över förväntat resultat. Samarbetet och utvecklingen av Kungsträdgården med berörda förvaltningar och myndigheter gick mycket bra och fortsätter.

Ett klimatsmart Stockholm

Systematiskt miljöarbete

Det finns en stark miljömedvetenhet bland kulturförvaltningens alla medarbetare. Många kommunikationsvägar är helt digitaliserade, till exempel ansökningsproceduren för olika former av ansökningar och redovisningar, vilket har en tydlig positiv miljöpåverkan. All pappershantering, kopiering och utskick är avvecklad inom kulturstrategiska staben.

Det pågår också översyner av andra miljöfaktorer. Alla förvaltningens verksamheter installerar successivt LED-belysning och har fokus på hållbarhet i inköp av material, sophantering, städ och vid tillverkning av scenografi och kostym. Kulturskolan samarbetar om gröna hyresavtal, bland annat med fastighetskontoret och miljöförvaltningen för kulturskolelokaler i Hägerstensåsen.

Själva grundidén med bibliotek bygger på att dela resurser, vilket bidrar till effektivt resursutnyttjande. Trenden med fortsatt ökning av utlåning av e-medier fortsätter under 2017 trots det relativt begränsade utbudet. Ett större utbud och omfördelning av resurser skulle leda till mer utnyttjande av e-medier och på sikt minskat behov av fysiska medier. I detta utvecklingsarbete måste hänsyn tas till prioriterade målgrupper som annars riskerar att hamna på efterkälken.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Lokalkostnader – inte bara hyror

Kulturförvaltningen har inom ramen för sitt huvuduppdrag, att nå nya kulturovana grupper, begränsade möjligheter till avgiftsbeläggning. Desto viktigare är det då att tänka hållbart i de ekonomiska prioriteringarna. En av förvaltningens största utgiftsposter är lokalkostnaderna och för närvarande pågår det flera stora ny- och ombyggnadsprojekt, främst Stadsbiblioteket vid Odenplan, Stadsmuseet och Liljevalchs konsthall, som kommer att vara avslutade under de närmaste åren.

I många av Kulturskolans och Stadsbiblioteket lokaler har det under senare år tillkommit kostnader för trygghetsskapande åtgärder i form av utökad bemanning och bevakning. Några exempel från Kulturskolan som driver ett systematiskt arbete för en tryggare och därmed ekonomiskt hållbar verksamhet:

Hässelby gård har prioriterats där tidigare oroligheter och stök förekommit. Genom samverkan med stadsdelen, polis, fastighetsägare och fritidsgården Lyktan har problemen minimerats. I Rinkeby, Husby och Tensta hanterar kulturskolan många arbetsmiljöfrågor, varav flera trygghets- och säkerhetsfrågor i skolorna och Blå Huset. Förbättringar har genomförts samtidigt som problem återstår och återkommer. Upprepade incidenter med ungdomsgång i Årsta har resulterat i att skalskyddet har stärkts i kulturskolans lokaler och kontakt med övriga hyresgäster i huset har förbättrats. Vid kulturskolans lokaler på Odengatan har det under hösten varit stökigt med ovälkomna personer som uppehållit sig vid entrén. Från december patrulleras området av vakt under de tider kulturskolan har verksamhet. Väktarinsatsen har genomförts i samarbete med Stadsbiblioteket.

Strategisk budgetplanering

Kulturstrategiska staben ger förvaltningen överblick över tillgängliga kunskapsunderlag med fokus på förvaltningens nyckelstrategier. Underlaget har använts av förvaltningens ledningsgrupp som stöd till att utforma budgetunderlag för 2018-2020.

Samarbete, medfinansiering och dialog med civilsamhällets kulturaktörer har lett till att samlingslokaler i Skarpnäck, Bromma och på Järvafältet fått 6 mnkr från Boverket. Kulturskolan sökte och erhöll i slutet av 2016 ett bidrag från Statens kulturråd på 8 mnkr för att nå fler barn och unga i stadens ytterstadsdelar. Tack vare medlen har projektet Rum för skapande kunnat genomföras 2017.

Liljevalchs/Stockholm konst drivs med en liten mängd personal för att fungera som en serviceorganisation för kreativa inspel. Liljevalchs/Stockholm konst har därmed medvetet valt att fungera som en projektorganisation som kan växa eller krympa efter ekonomiska förutsättningar. Liljevalchs har också samverkat med externa aktörer (AMF fastigheter och Armémuseum) för att driva utställningsverksamhet när konsthallen varit stängt för renovering.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Jämställdhet

Kulturstrategiska staben följer upp jämställdhetsutfallet i de stödsystem som riktas till individer; ateljéstöd, kulturstöd för unga och hederspriser och stipendier. Könsfördelningen visar en viss övervikt av kvinnor som har beviljats stöd/pris. Kulturstödets

formella kriterier och bedömningsgrunder har kompletterats med skrivningar som syftar till att motverka trakasserier och hot i det fria kulturlivet.

Barnens kulturutbud och rättigheter

Enligt stadens brukarundersökningar ökar nöjdheten av kulturutbudet bland de yngre barnen i grundskolan och i förskolan. Arbetet sker till stora delar genom samverkan med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna i *Kulan - mötesplats kultur och skola/förskola*. Utfallet på Kulanpremien är 107 000 besök vilket innebär en ökning med 4 procent jämfört med 2016 och att 78 procent av Stockholm stads skolor tar del av utbudet. Stabens samverkan i arbetsgruppen Staden i ögonhöjd har resulterat i att kulturnämnden samt stadsbyggnad- trafik- och exploateringsnämnden antagit en vägledning kallad "Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog".

Under året har totalt 550 besök med Kulanpremie gjorts av elever i särskolan, varav drygt 300 skedde inom ramen för en riktad kampanj som inkluderade både föreställningar och fortutbildning för pedagoger.

Demokratisk konst i det offentliga rummet

Genom Stockholm konst möter stockholmare och besökare konsten i det offentliga rummet. Med egna och enprocentsprojekt sprids oväntade tankestrukturer vilket tjäna samhällets demokratiska utveckling. Stockholm konst driver också ett antal egna mural-, ljud- och tillfälliga projekt för att sprida konst till platser som inte är knutna till enprocentregeln. Liljevalchs digitaliserar sitt arkiv för att på så sätt tillgängliggöra historien och konsten för en bredare allmänhet.

Checklista för jämställdhet

Kulturskolan har under året fortsatt det strategiska arbetet med jämställdhet för att flickor och pojkar ska få likvärdig tillgång till kulturskolans verksamhet. För att uppnå detta använder enheterna "checklista för jämställda öppna hus och inkluderande verksamhet" och har utvecklat rutiner för att samla in könsuppdelad statistik i avgiftsfriverksamhet. Jämställdhetsperspektivet går igen i kursplanering och kompetensutveckling för medarbetarna. Särskilt fokus har under året lagts på kunskaper om sexuella trakasserier och hedersrelaterat våld och förtryck.

Kulturskolan kommunicerar

Under året har e-tjänstplattformen blivit mer tillgänglig, lättnavigerad och enklare att använda. E-tjänsten har fungerat väl

vid kursplatssläppet i december då uppemot 3 600 besökare och närmare 1 700 bokningar genomfördes. Under året har en ny digitaliseringsstrategi beslutats Broschyren om Kulturskolan finns nu på tretton språk: amarinja, arabiska, dari, engelska, finska, kurmanji, persiska, romani, somaliska, sorani, spanska, thai och tigrinja. Den utåtriktade verksamheten har varit omfattande och redovisar 1 358 arrangemang med ett uppskattat publikantal på 103 000.

Kulturskolan har under året arbetat med ett utredningsuppdrag i budget 2017 kring nya pedagogiska samarbetsformer med inspiration av El Sistemas arbetssätt. Utredningsuppdraget har mynnat ut i samarbeten med tre institutioner med start 2018: Nordiska museet, Tekniska museet och Naturhistoriska riksmuseet.

Nya publikationer

Stadens mångfald representeras i aktuell forskning, publikationer och i evenemang. Bland Stockholms publikationer 2017 märks en forskningsantologi om händelserna i Husby 2013, en fotobok om 1980-talets husockupationer, en bred antologi om tillfälliga stockholmare under 600 år som bl a innefattar romsk historia, finska krigsbarn och ensamkommande flyktingbarn i dag.

Barn går på bibliotek

De allra flesta bibliotek prövar olika modeller eller idéer för att öka barn och ungas delaktighet. Särskilt glädjande är att 1 380 synpunkter från barn och unga har hanterats på biblioteken. Av kvantitetsmätningen för förskolan kan utläsas att besöken ökar med 6 procent i jämförelse med samma period förra året. Läsåret 2016/2017 tog biblioteken inom SSB emot 232 klasser eller 5 243 elever i åk 4. Det innebär att ca 54 procent av alla fyror med hemort i Stockholm har besökt folkbiblioteket och att SSB:s mål om att nå 50 procent av fyror är uppnått.

Digitala tjänster ökar

Utnyttjandet av SSB:s digitala tjänster fortsätter att öka jämfört med föregående år. Besöken på bibliotekets webbplats ökade med ca 4 procent under 2017 och antalet e-medielån ökade med ca 14 procent. Ökningen av e-medielån består i huvudsak av e-medier för barn och e-ljudböcker. Utlåningen av e-medier för barn ökade med 75 procent.

SSB har genomfört effektutvärderingar under året som visar att 87 procent av deltagarna vid aktiviteterna *läxhjälp*, *språkcafé* och *svenska med baby* upplever att de fått hjälp med att lösa en uppgift på en av Stockholms stadsbiblioteks läraktiviteter. 85

procent av deltagarna upplever att de träffat någon i ett lärande sammanhang som de normalt inte skulle träffat. Detta pekar på vikten av biblioteken som en mötesplats.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Mirja Räihä (S) finner att nämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Hanna Gerdes m.fl. (L) enligt följande:

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för en grundlig redovisning av verksamhetsåret. Vi kan konstatera att många bra saker har hänt under det gångna kulturåret. Liljevalchs satte publikrekord för Vårsalongen, deltagandet har ökat i både Kulturskolan och El Sistema, och flera viktiga byggprojekt har påbörjats och fortsatt.

Kostnadsutvecklingen för flertalet av byggprojekten är dock oroande. Nästan alla projekt som initieras blir väsentligt mycket dyrare mellan inriktnings- och genomförandebeslut, många blir till och med dubbelt så dyra som man från början räknade med. Stadsmuseets renoveringskostnader har ökat med över 40 %, kostnaderna för Liljevalchs upprustning och med över 50 %, och kostnaderna för renoveringen av Medborgarhuset överstiger en miljard kronor. Kostnadsökningar av detta slag riskerar dels tränga undan andra viktiga investeringar på kulturområdet, och dels leda till att de fasta kostnaderna för verksamheterna ökar. Vi ska såklart ha fina och moderna lokaler för våra kulturverksamheter, men vi måste ha råd att fylla dem med innehåll också.

Problemen med våld, hot och stök på stadens bibliotek fortsätter tyvärr. Staden måste ta krafttag mot detta. Liberalerna har bland annat föreslagit tillträdesförbud för de som hotar och bråkar. Enligt kulturförvaltningens arbetsmiljöenkät har en knapp fjärdedel av medarbetarna på förvaltningen råkat ut för en våld- eller hotsituation. Det är oacceptabla siffror. Kulturförvaltningens medarbetare måste kunna känna sig trygga på sina arbetsplatser. De återkommande sexuella trakasserier på festivalen We Are Sthlm måste tas på allvar. Förvaltningen har visserligen

vidtagit en rad åtgärder för att få bukt med problemen, som nu verkar ha lett till att antalet anmälningar minskat, vilket är mycket positivt. Vikten av att arbeta förebyggande för att saker som dessa inte överhuvudtaget ska ske, samt att kraftfullt markera när det gör det måste understrykas. Det går att ifrågasätta huruvida målet ”Stockholm är en levande och trygg stad, och ”Alla besökare känner sig trygga i förvaltningens miljöer” verkligen kan anses helt uppfyllt för kulturförvaltningens räkning.

Slutligen kan vi konstatera att sjukfrånvaron är fortsatt hög även på kulturförvaltningen, även om förvaltningen ligger under stadens sjuktal. Hög sjukfrånvaro förefaller vara ett problem i hela staden, och något som den rödgrönrosa majoriteten måste göra något åt.

Särskilt uttalande lämnas av Sophia Granswed Baat m.fl. (M) enligt följande:

Stockholm är Sveriges kulturella centrum. Kulturen frodas i storstaden och gör att människor växer. Det är viktigt att notera att en absolut majoritet av alla kulturverksamheter som bedrivs i Stockholm gör det utan varken statlig eller kommunal inblandning. Stockholms stads kulturpolitik ska syfta till att komplettera den kommersiella kulturen och tillgängliggöra stadens kulturarv för fler. Kulturnämnden ska vara delaktig i arbetet med att marknadsföra Stockholm internationellt och bistå med kompetens vid evenemang.

Staden ska präglas av ett rikt utbud av museer, konserter, teatrar, konstutställningar, filmvisningar, gallerier, dansuppvisningar och nöjesparker. Kultur ska vara tillgängligt för alla oavsett var i Stockholm man bor. Vi delar dock inte de prioriteringar som den socialdemokratiska ledda majoriteten gjort då vi anser att vi kan uppnå dessa mål och ambitioner på annat sätt. En majoritet av Stockholms kulturliv utspelas utanför den kommunala verksamheten, därför anser vi att kommunerna inte ska konkurrera med de kommersiella aktörerna genom att exempelvis erbjuda avgiftsfria besök på museerna. Förutom att det riskerar att urvattna den kommersiella marknaden så bidrar det inte heller till att nya målgrupper nås.

Moderaterna har länge kritiserat dessa prioriteringar och har redan tidigare konstaterat att vi i all väsentlighet hade rätt. Vi menar att staden har ett ansvar att bredda kulturutbudet inom den egna verksamheten, men också att

skapa goda förutsättningar för externt finansierad kultur. Stockholms stad ska värna kultur och museer oavsett om de är kommunala eller privata. Precis som tidigare år satsade majoriteten under 2017 på kommunal kultur istället för att skapa incitament för det fria kulturlivet att finnas och verka i Stockholm.

År 2015 sänkte majoriteten avgifterna till kulturskolan samtidigt som man utökade antalet platser i verksamheten med motiveringen att man på så sätt skulle nå fler barn i socioekonomiskt svagare områden. Vi framförde redan då att riktade insatser till dessa grupper hade varit effektivare. Under 2017 såg vi för första gången att fler barn går i kulturskolan, med vad som verkar vara en extremt stor tillströmning av barn och unga i socioekonomiskt svagare områden. Vi ställer oss dock frågande till hur denna extremt stora ökning kunnat ske de senaste månaderna och hade önskat en redogörande av vilka aktiviteter som ökat i popularitet. Vi är även spända på att se huruvida denna ökning håller i sig över tid.

I Kulturförvaltningens tidigare redovisningar finns inga presenterade siffror som visar att barn och unga i socioekonomiskt svagare områden har nåtts i någon större utsträckning, vilket var tanken med avgiftssänkningen. I tertialrapport 1 nådde kulturskolan till exempel endast 1,1-1,3 % av barnen i Tensta och Rinkeby, men i tertialrapport 2 nådde man plötsligt 15-17 % och nu konstateras att målet om minst 9 % nåtts. Detta är samtidigt förvånande då antalet avgiftsbelagda elevplatser i kulturskolan minskat med dryg 500 platser jämfört med år 2016. Vi hoppas dock att ökningen är bestående över tid och att fler barn deltar i kulturskolans verksamhet.

Biblioteken är kulturnämndens kärnverksamhet. Men flera bibliotek har under året fått stänga vid ett par tillfällen just på grund av otrygghet. Biblioteken i Bredäng, Årsta och Hässelby Villastad har alla fått stänga tillfälligt på grund av otryggheten. I kulturnämndens tertialrapport 2 konstaterades att det förekommer både bråk och missbruk av alkohol i bibliotekslokaler. Både i Bagarmossen och Skarpnäck har barn och ungdomar varit bråkiga på biblioteken. I Kista bibliotek har en allvarlig incident med misshandel inträffat, samt stök vid flera tillfällen. Skarpnäcks bibliotek blev en del av polisens tekniska undersökning i samband med en skottlossning i augusti förra året, då en kula gick in i biblioteket.

Det är därför märkligt att läsa att målet om trygghet i förvaltningens alla miljöer anses helt uppfyllt för 2017. Vi ser oroväckande på utvecklingen där kulturförvaltningen tvingas öka sin säkerhetsmedvetenhet och sina säkerhetskostnader till följd av en orolig omvärld, som delvis hotar det fria ordet. Det kan vi aldrig acceptera och det är viktigt att staden står upp för dessa frågor. Lika viktigt är det också att arbeta med trygghet och säkerhet i samband med kulturevenemang och där det är prioriterat att alla besökare kan känna sig trygga och välkomna.

Det är däremot glädjande att läsa att e-bokutlåningen fortsätter att öka, även om årsmålet för utlåningen inte uppnås. Satsningarna på biblioteken är bra, men det är viktigt att biblioteken finns tillgängliga för alla. Därför anser vi att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom förbättrade öppettider. Innan maktskiftet i staden satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. För många skulle det underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan.

För oss är det viktigt att kulturen är tillgänglig för så många som möjligt, därför ska också resurserna prioriteras därefter. Kulturen har även en viktig roll att spela när det gäller att skapa en levande stadsmiljö och bör vara ett naturligt inslag i planeringen av nya stadsdelar. Vi har dock sett hur kostnaderna för renoveringarna av Stadsmuseet, Stadsbiblioteket och utbyggnaden av Liljevalchs har ökat kraftigt. En av förvaltningens största utgiftsposter är lokalkostnaderna och för närvarande pågår det flera stora ny- och ombyggnadsprojekt, som kommer att vara avslutade under de närmaste åren. Dessa verksamheter utgör viktiga delar i Stockholms kulturliv, men kostnadsutvecklingen för dessa projekt har dock varit oroväckande höga.

Prognossäkerheten måste förbättras i de stora kulturinvesteringarna som nu planeras och genomförs och där flertalet, däribland Liljevalchs och Medborgarhuset, skenat ytterligare i investeringskostnad. Medborgarhuset blir nu så kostsamt att staden tar 1000 kvm av Kulturskolans lokaler. Vi har ett ansvar att värna

skattebetalarnas pengar och använda dem på ett ansvarsfullt sätt samtidigt som vår kärnverksamhet måste prioriteras. Alla fördyringar innebär mindre pengar till andra verksamheter och bör därför motverkas med bra kalkyler från början.

Ersättaryttrande

Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) instämmer i särskilt uttalande från Hanna Gerdes m.fl. (L).